

"Ancians i joves són l'esperança de la humanitat"

Dg, 19/01/2014 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Discurs del Papa Francesc als membres del cos diplomàtic. *Dilluns 13 de gener de 2014*

Eminència, Excel·lències, Senyores i Senyors

Ja és una llarga i consolidada tradició aquesta en què, a l'inici del nou any, el Papa es trobi amb el Cos Diplomàtic acreditat davant la Santa Seu per a manifestar uns bons desitjos i intercanviar algunes reflexions, que brollen, sobretot, del seu cor de pastor, atent a les joies i als dolors de la humanitat. Per això, la trobada d'avui és motiu d'una gran alegria. I aquest fet em permet de formular personalment a Vosaltres, a les Vostres famílies, a les Autoritats i als pobles que representeu les meves felicitacions més expressives per un Any ric de benediccions i de pau.

Primer de tot, dono gràcies al Degà Jean-Claude Michel, que, en nom de tots Vosaltres, s'ha fet ressò de les expressions d'afecte i d'estimació que lliguen les Vostres Nacions a la Seu Apostòlica. Estic content de tornar-vos a veure -tants com en sou- després d'haver-vos saludat per primera vegada, pocs dies després de la meva elecció. Des d'aleshores han estat acreditats nombrosos nous Ambaixadors, als quals renovo la benvinguda, mentre no puc deixar de referir-me -entre els que ens han deixat, com ja ha fet el Vostre Degà- al difunt Ambaixador Alejandro Valladares Lanza, durant diversos anys Degà del Cos Diplomàtic, que el Senyor ha cridat amb ell ja fa uns mesos.

L'any que tot just ha acabat ha estat particularment dens en esdeveniments, no només en la vida de l'Església, sinó també en l'àmbit de les relacions que la Santa Seu manté amb els Estats i les Organitzacions internacionals. Recordo, particularment, l'inici de les relacions diplomàtiques amb el Sudan del Sud, la signatura d'acords -de base o específics- amb el Cap Verd, Hongria i el Txad, i la ratificació dels subscrits en 2012 en la Guinea Equatorial. També en l'àmbit regional ha crescut la presència de la Santa Seu, ja sigui a l'Amèrica Central, on s'ha convertit en Observador Extra-regional dins el Sistema de Integración Centroamericana; ja sigui a l'Àfrica, com a primer Observador Permanent de la Comunitat Econòmica dels Estats d'Àfrica Occidental.

En el Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau, dedicat a la fraternitat com a fonament i camí per a la pau, he fet notar que «la fraternitat es comença a aprendre ordinàriament en el si de la família» (Missatge en la XXVII Jornada Mundial de la Pau, 8 de desembre 2013, 1), la qual «per vocació, hauria de contagiar el món amb el seu amor» i contribuir a fer madurar aquell esperit de servei que suposa l'edificació de la pau (cf. idem, 10). Ens ho explica el pessebre, on veiem que la Sagrada Família no es troba sola i aïllada del món, sinó envoltada dels pastors i dels mags; o sigui, d'una comunitat oberta en què hi ha espai per a tots, pobres i rics, veïns i allunyats. I així s'entenen també les paraules del meu estimat predecessor Benet XVI, el qual subratllava com «el llenguatge familiar és un llenguatge de pau» (Benet XVI, Missatge per a la XLI Jornada Mundial de la Pau [8 de desembre 2007], 3: AAS 100 [2008], 39).

Desgraciadament, això sovint no és així, car augmenta el nombre de les famílies

dividides i trossejades, no només per la fràgil consciència que caracteritza el món actual, sinó per les condicions difícils en què moltes d'elles són obligades a viure, fins al punt de no tenir ni tan sols els mitjans de subsistència. Calen, doncs, polítiques apropiades que sostinguin, afavoreixin i consolidin la família!

S'esdevé, endemés, que els ancians son considerats com un pes feixuc, mentre que els joves no veuen que la seva vida tingui un futur clar. Ancians i joves, tanmateix, són l'esperança de la humanitat. Els primers, hi aporten la saviesa de l'experiència; i els joves, ens obren al futur, fent que no ens tanquem en nosaltres mateixos (cfr. Exhort. Ap. Evangelii gaudium, 108). És savi no marginalitzar els ancians de la vida social per a mantenir viva la memòria d'un poble. Semblantment, és bo d'invertir en els joves, amb iniciatives adequades que els ajudin a trobar treball i a fundar una llar. No podem malgastar el seu entusiasme! Tinc encara molt present l'experiència de la Jornada Mundial de la Joventut de Rio de Janeiro. Quin munt de nois contents, que vaig poder trobar! Quanta esperança i expectació en els seus ulls i en llurs pregàries! Quanta set de vida i desig d'obrir-se als altres! El tancament i l'aïllament sempre creen una atmosfera molt asfixiant, que abans o després acaba per entristir i deprimir. És necessari, en canvi, una tasca conjunta de tots per afavorir una cultura de l'encontre, perquè només aquell que està a punt per a anar cap a l'altre és capaç de donar fruit, de crear vincles, de crear comunitat, d'irradiar joia, d'edificar la pau.

Ho confirmen -si és que n'hi ha necessitat- les imatges de destrucció i de mort que hem tingut davant els ulls en l'any que tot just hem acabat. Quant, de dolor; quanta desesperació causa el tancament en si mateix, que, a poc a poc, esdevé el rostre de l'enveja, de l'egoisme, de la rivalitat, de la set del poder i del diner! Sembla, talment, com si aquestes realitats estiguin destinades a dominar. Nadal, en canvi, ens infon als cristians la certesa que l'última i definitiva paraula pertany al Príncep de la Pau, que canvia «l'espasa per la rella i la llança per una falç» (cfr. Is 2,4) i transforma l'egoisme en do de si mateix i la venjança en perdó.

És amb aquesta confiança que vull posar l'esguard en l'any que tenim al davant. No vull deixar de creure, per tant, que el conflicte a Síria, s'acabarà. La sol·licitud per aquell poble estimat i la voluntat decidida que la violència no s'agreugi encara més, em van portar -el setembre passat-, a proposar una jornada de dejuni i de pregària. A través Vostre, dono gràcies, de tot cor, a tots els Vostres Països, Autoritats Públiques i persones de bona voluntat, que s'han unit a aquesta iniciativa. Ara, però, cal una voluntat política comuna que posi fi al conflicte. En aquesta perspectiva, confio que la Conferència 'Ginebra 2' -convocada per al 22 de gener vinent-, sigui l'inici del desitjat camí de pacificació. Al mateix temps, és imprescindible el respecte absolut del dret humanitari. No podem acceptar que sigui colpejada la població civil indefensa, sobretot els nens. Encoratjo, també, a tothom a afavorir i a garantir, de totes les maneres possibles, la necessària i urgent assistència a gran part de la població, sense oblidar l'encomiable esforç d'aquells Països -sobretot el Líban i Jordània-, que, amb generositat, han acollit en el seu propi territori els nombrosos refugiats sirians.

Sense moure'ns de l'Orient Mitjà, repasso amb preocupació les tensions que, de manera diferent, colpegen la Regió. Estic particularment preocupat per l'estancament de les dificultats polítiques en el Líban, on el clima de renovada col·laboració entre les diverses instàncies de la societat civil i les forces polítiques és del tot indispensable per evitar que s'agreugin els contrastos que puguin minar l'estabilitat del País. Penso també en l'Egipte, que necessita trobar de nou la concòrdia social; com també en l'Iraq, que li costa aconseguir l'esperada pau i

estabilitat. Al mateix temps, veig amb satisfacció els significatius progressos aconseguits en el diàleg entre l'Iran i el 'Grup 5-1' sobre la qüestió nuclear.

Arreu, el camí per resoldre la problemàtica oberta ha d'ésser la diplomàtica i la del diàleg. És la via mestra ja indicada amb clara lucidesa pel papa Benet XV quan convidava els responsables de les Nacions europees a fer prevaler «la força moral del dret» sobre la força «material de les armes» per posar fi a aquella «inútil carnisseria» (cfr. Benet XV, Carta al Caps dels Pobles bel•ligerants [1 agost 1917]: AAS 9 [1917], 421-423), que va representar la Primera Guerra Mundial, de la que enguany celebrem el centenari. Cal «el coratge d'anar més enllà de la superfície conflictiva» (Exort. Ap. Evangelii gaudium, 228), per a considerar els altres en la seva dignitat més profunda, per tal que la unitat prevalgui sobre el conflicte i «sigui possible desenvolupar una comunió en les diferències» (idem). En aquest sentit, és positiu que s'hagin reprès les negociacions de pau entre Israelians i Palestins i desitjo de tot cor que les Parts assumeixin -amb el suport de la Comunitat internacional- decisions coratjoses per trobar una solució justa i duradora a un conflicte que és necessari i urgent que finalitzi. No deixa de suscitar preocupació l'èxode de cristians de l'Orient Mitjà i del Nord d'Àfrica. Ells volen continuar formant part del conjunt social, polític i cultural dels Països que han contribuït a edificar, i pretenen contribuir al bé comú de les societats en les quals volen estar plenament inserits, com artífexs de pau i de reconciliació.

També en altres parts de l'Àfrica, els cristians són cridats a donar testimoni de l'amor i de la misericòrdia de Déu. No hem de parar mai de fer el bé, fins i tot quan sigui difícil i quan es pateixin actes d'intolerància, o, endemés, d'autèntica persecució. En grans zones de Nigèria no s'atura la violència i hom continua vessant tanta sang innocent. El meu pensament s'adreça sobretot a la República Centreafricana, on la població pateix a causa de les tensions que el País travessa i que han sembrat cada cop més la destrucció i la mort. Mentre tenen assegurada la meva pregària per les víctimes i per tantes multituds obligades a viure en condicions d'indigència, demano de tot cor a la Comunitat internacional que contribueixi a acabar amb la violència, a redreçar l'estat de dret i a garantir l'accés de l'ajut humanitari àdhuc a les zones més remotes del País. Per la seva part, l'Església catòlica continuarà assegurant la seva presència i col•laboració, basquejant-se amb generositat per proveir tots els ajuts necessaris a la població i, sobretot, per a reconstruir un clima de reconciliació i de pau entre tots els components de la societat. Reconciliació i pau són prioritats fonamentals també en d'altres parts del continent africà. Em refereixo particularment a Mali, on es nota el restabliment positiu de les estructures democràtiques del País, com també al Sudan del Sud, on, contràriament, la inestabilitat política dels últims temps ha provocat ja nombroses morts i una nova emergència humanitària.

La Santa Seu segueix molt atenta també als esdeveniments de l'Àsia, on l'Església desitja compartir les joies i les esperances de tots els pobles que formen part del gran i noble continent. En ocasió del 50 aniversari de les relacions diplomàtiques amb la República de Corea, vull implorar de Déu el do de la reconciliació en la península, amb l'esperança que -per al bé de tot el poble coreà- les Parts interessades no es cansin de cercar punts d'encontre i possibles solucions. L'Àsia, en efecte, té una llarga història de pacífica convivència entre els diversos elements civils, ètnics i religiosos. Cal encoratjar aquests mutus respectes, sobretot davant alguns senyals preocupants del seu afebliment, particularment de les creixents actituds de tancament que -amb el supòsit de motivacions religioses- tendeixen a privar els cristians de llurs llibertats i a posar en risc la convivència civil. La Santa

Seu mira, en canvi, amb molta esperança els signes d'obertura que provenen dels Països de gran tradició religiosa i cultural, amb els quals desitja col·laborar a l'edificació del bé comú.

La pau és, endemés, ferida per qualsevulla negació de la dignitat humana, sobretot perquè li és impossible de refer-se de manera suficient. No ens poden deixar indiferents el rostres d'aquells que pateixen la fam, sobretot els infants, si pensem en quant de menjar es perd cada dia en moltes parts del món, immerses en aquella que sovint he definit la "cultura de l'exclusió". Malauradament, objecte d'exclusió no és solament el menjar i els béns superflus, sinó sovint els mateixos éssers humans, que són "exclusos" com si fossin "coses no necessàries". Uns exemples com a mostra: és horrorós de pensar que hi hagi nadons que no podran mai veure la llum, víctimes de l'avortament, o aquells que són utilitzats com a soldats, violentats o morts en els conflictes armats, o fets objecte de mercat en aquella terrible forma d'esclavatge modern que és la tracta dels éssers humans, la qual és un delictes contra la humanitat.

No podem restar insensibles al drama de les multituds obligades a fugir de la misèria o d'altres violències i vexacions, sobretot en el Corn de l'Àfrica i en la Regió dels Grans Llacs. Molts d'aquests viuen com a pròfugs o refugiats en camps on no són considerats persones, sinó xifres anònimes. D'altres, amb l'esperança d'una vida millor, emprenen viatges aventurats, que molt sovint acaben tràgicament. Penso sobretot en els nombrosos emigrants que de l'Amèrica Llatina s'adrecen als Estats Units, però també en tots aquells de l'Àfrica o de l'Orient Mitjà que busquen refugi a Europa.

És encara viva en la meva memòria la breu visita que vaig fer a Lampedusa el juliol passat per a pregar pels nombrosos morts en els naufragis del Mediterrani. Malauradament trobem una indiferència general davant d'aquestes tragèdies, cosa que és un senyal dramàtic de la pèrdua d'aquell "sentit de la responsabilitat fraterna" (Homilia en l'Eucaristia a Lampedusa, 8 juliol 2013), sobre la qual es basa tota societat civil. En aquestes circumstàncies, però, he pogut constatar, també l'acolliment i l'entrega de tantes persones. Felicito al poble italià, al qual li tinc un gran afecte -també per les arrels que m'hi lliguen- de renovar l'encomiable deure de solidaritat envers els més dèbils i indefensos i, amb l'esforç sincer i conjunt dels ciutadans i les institucions, de superar les actuals dificultats, retrobant el clima de construcció creativa de la societat que, llargament, l'ha caracteritzat.

Finalment, vull fer menció d'una altra ferida a la pau, que sorgeix de l'avidesa dels recursos ambientals. Si bé "la naturalesa està a la nostra disposició" (missatge per a la XLVII Jornada Mundial de la Pau, 8 desembre 2013, 9), massa sovint "no la respectem ni la considerem com un do gratuït que hem de cuidar i posar al servei dels germans, també de les generacions futures. També en aquest cas, cal apel·lar a la responsabilitat de cadascú per tal que, amb esperit fratern, es facin de veritat polítiques respectuoses d'aquesta nostra terra, que és la casa de tothom. Recordo una dita que fa: «Déu perdona sempre, nosaltres perdonem a vegades, la natura -la creació- mai no perdona quan esdevé maltractada». Per altra banda, hem pogut veure clarament els efectes devastadors d'algunes recents catàstrofes naturals. En particular, vull recordar, un cop més, les nombroses víctimes i les greus destruccions a les Filipines i en d'altres Països del Sud-Est asiàtic provocades pel tifó Haiyan.

Eminència, Excel·lències, Senyores i Senyors

El Papa Pau VI feia notar que la pau «no es redueix a una absència de guerra, fruit de l'equilibri sempre precari de les forces. La pau es construeix dia a dia, tot seguint un ordre volgut per Déu, que comporta una justícia més perfecta entre els homes» (Pau VI, Carta Enc. Populorum progressio [26 març 1967], 76; AAS 59 [1967], 294-295). És aquest l'esperit el que anima l'activitat de l'Església arreu del món, mitjançant els sacerdots, els missioners, i els fidels laics, que amb un gran esperit i dedicació multipliquen, entre altres, les seves obres de caràcter educatiu, sanitari i assistencial, al servei dels pobres, dels malalts, dels orfes i de qualsevol que necessiti ajut i consol. A partir d'aquesta «atenció amorosa» (Exort. Ap. Evangelii gadium, 199), l'Església coopera amb les totes les institucions que tenen molt present tant el bé dels individus concrets com els de la majoria.

A l'inici d'aquest nou any, desitjo renovar la disponibilitat de la SantaSeu, i en particular de la Secretaria d'Estat, per tal de col·laborar amb els Vostres Països per afavorir aquells lligams de fraternitat, que són com la flama de l'amor de Déu, i el fonament de la concòrdia i de la pau. Que sobre Vosaltres, sobre les Vostres famílies i sobre els Vostres pobles davall, copiosa, la benedicció del Senyor. Gràcies.

Traducció: Josep M. Alentà -Catalunya Religió